

Kandidatuur nationaal park Kalmthoutse Heide op losse schroeven

duiding

De kandidatuur voor het nationaal park Kalmthoutse Heide wankelt. Het park op de grens met Nederland en Vlaanderen moet op 31 mei zijn kandidatuur indienen en heeft vorige vrijdag het masterplan aan de betrokken partners voorgelegd. Dit plan en de procesvorming ernaartoe, wekt veel wrevel op bij de verschillende deelnemers, in de eerste plaats de landbouwers en private landeigenaren. Inmiddels hebben ook de gemeenten Brecht en Wuustwezel aangegeven niet in te stappen wegens een gebrek aan draagkracht en de nodige onzekerheden. "Bij een gebrek aan draagkracht zullen we de kandidatuur niet indienen", klinkt het bij de trekkers van het park.

5 APRIL 2023

Lees meer over:

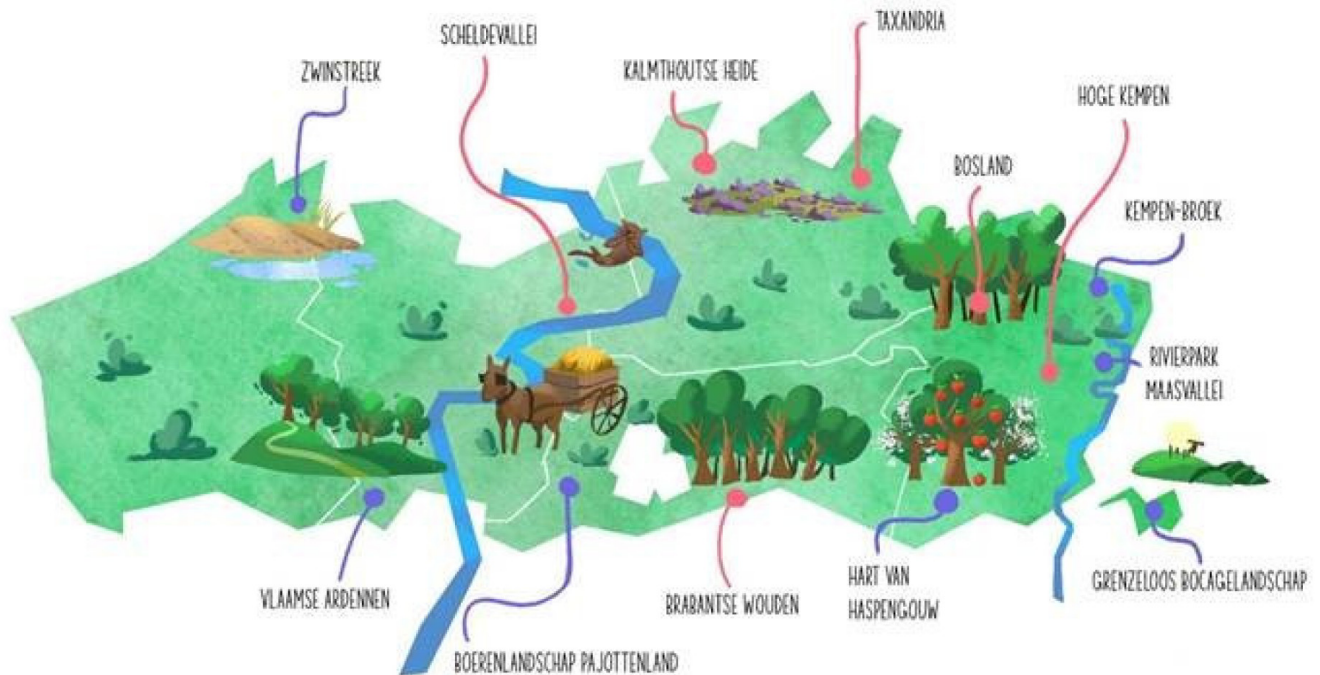
natuur

Grenspark Kalmthoutse Heide is één van de zes Vlaamse parken die zich kandidaat heeft gesteld voor de status van nationaal park. Het betreft een grensoverschrijdend natuurgebied dat ongeveer 6.000 hectare natuurgebied bevat in Nederland en Vlaanderen en dat als habitat- en vogelrichtlijngebied ook deel uitmaakt van het Natura 2000-netwerk.

Het voorbije jaar werkte Jan Van Weverberg aan het masterplan, en kreeg hierbij hulp van het studiebureau van Guy Vloebergh, die optrad als intendant bij het Ventilussdossier. Het kerngebied van het Grenspark strekt zich uit over Kalmthout, Essen en Stabroek aan Vlaamse zijde. Volgens de regeringsplannen moet het kerngebied 24 jaar na erkenning uitgebreid zijn tot een oppervlakte van minimaal 10.000 hectare aan Vlaamse kant. Vorige week vrijdag stelde het park Kalmthoutse Heide zijn masterplan voor aan de verschillende gemeentebesturen, het provinciebestuur, terreinbeheerders en natuureigenaars. "Het is nu aan de gemeentebesturen, het provinciebestuur en andere partners om zich uit te spreken over het plan", lezen we in de nieuwsbrief van de organisatie van deze week.

Nationale parken en Landschapsparken.

Wuustwezel mist draagvlak

De ambitieuze natuurplannen stuitten de voorbije maanden op felle kritiek van landbouwers die vrezen landbouwgrond te verliezen op termijn, alhoewel dat volgens het huidige masterplan niet het geval is. Ook vanuit andere hoeken is er kritiek op de plannen en de procesvoering waar onder andere boeren lange tijd geen inspraak zouden hebben. “Vanaf het begin loopt het eigenlijk niet soepel”, vertelt May Aernouts, schepen van Landbouw namens cd&v in de gemeente Wuustwezel, een gemeente die in de toekomst nodig is voor de creatie van aanvullend natuurgebied.

De gemeente, die nooit een engagementsverklaring ondertekende, maar wel betrokken was bij de planvorming, heeft deze week aangegeven niet in te stappen in het masterplan. “Het is op dit moment niet breed genoeg gedragen. Daarom stappen wij niet in. Dat wil niet zeggen dat de deur voor altijd gesloten is”, verklaart Aernouts. Zij noemt Wuustwezel een echte landbouwgemeente met 270 familiale landbouwbedrijven die volgens haar veel zorgen hebben. “Door de stikstofplannen en het nieuwe mestactieplan is de toekomst erg onzeker.”

“**Het is op dit moment niet breed genoeg gedragen. Daarom stappen wij niet in. Dat wil niet zeggen dat de deur voor altijd gesloten is**”

May Aernouts - schepen van Landbouw in Wuustwezel (CD&V)

De komst van een nationaal park komt hier nog bovenop. Aernouts begrijpt daarom wel dat de landbouwers niet staan te springen voor de komst van zo'n park. “Men zegt nu wel dat het park niet ten koste gaat van de landbouw en dat alles op vrijwillige basis geschiedt, maar het recente verleden heeft aangewezen dat er weinig zekerheden zijn. Wie weet wat de toekomst brengt.”

Boeren voelen zich niet gehoord

Dat wordt beaamd door Sabine Vandeweyer van Landelijke Toekomst. Deze organisatie werd opgericht door boeren uit de Noorderkempen uit ongerustheid over de mogelijke komst van een nationaal park. “Als we ook kijken naar de Europese plannen, zoals de Europese natuurherstelwet, die nog op ons afgekomen, dan verzwakken we onze landbouwpositie met de komst van een nationaal park. Als er vanuit Europa bijkomende eisen worden opgelegd voor de creatie van aanvullende natuur, dan zal er eerst gekeken worden naar de uitbreiding van bestaande natuurgebieden.”

Vandeweyer was eerder dit jaar één van de organisatoren van een boerenprotest in Brasschaat. Daar kwamen naar schatting 100 tractoren

nieuws

Ruim 100 tractoren in Brasschaat tegen Nationaal Park

26 JANUARI 2023

samen bij restaurant Dennenhof waar een ‘werkbank’ van het Grenspark plaatsvond, een inspraakmoment waarbij ook boeren hun feedback konden geven over de plannen. Het ongenoegen van de boeren was gericht op de procesvorming waarbij zij zich niet gehoord voelden. “Met onze opmerkingen en voorstellen tijdens de eerste twee werkbanken is onvoldoende gedaan”, vertelde Vandeweyer destijds.

De boeren zijn niet de enige die de plannen met argusogen volgen. Ook de individuele landeigenaars in het gebied hebben zich fel gekeerd tegen de huidige werkwijze. Zij vinden dat ze te weinig gehoord worden en dat er zonder hun instemming plannen gesmeed zijn. Een groeiend wantrouwen was voor hen eind vorig jaar aanleiding om de

belangenvertegenwoordiging AnBeRo op te zetten. “Wij hebben alternatieve voorstellen en plannen voorgelegd, maar daar wordt niet naar geluisterd”, vertelt Jean-Benoit Cogels, privé-eigenaar in het gebied en afgevaardigde in de bijzondere commissie van het Grenspark.

Gedeeld nationaal park met Nederland

Vorige week uitte ook Sophie Van Hoeck-Lamorinière kritiek in de media. De landeigenaar die als vertaalster Frans haar brood verdient, woont op een landgoed van 11 hectare in Nederlands Putte dat zij erfde. “In juli vorig jaar diende ik een formeel bezwaarschrift in tegen de plannen van Grenspark Kalmthoutse Heide om zich kandidaat te stellen als nationaal park. Ondanks dat ik mijn brief aangetekend bezorgde aan de coördinator van het Grenspark en aan de bijzondere commissie die de kandidatuur voorbereidt, kwam er nooit reactie. De vele private landeigenaars hebben samen duizenden hectaren in handen, maar zij krijgen niet de kans om hun mening te geven. Laat staan dat er al iemand formeel akkoord heeft gegeven om gronden in te kleuren als nationaal park”, laat zij weten.

Van Hoeck-Lamorinière zegt voorstander te zijn van natuurbehoud en -beheer, maar de huidige plannen snijden geen hout. “Hoe kun je überhaupt spreken van een nationaal park als het grootste gedeelte van het areaal in Nederland ligt. Ik wil niet dat mijn land in Nederland ingekleurd wordt en de Vlaamse belastingbetaler vervolgens moet opdraaien voor natuurbeheer in dit gebied. Zij was vorig jaar één van de acht oprichters van de AnBeRo dat zo’n 1.500 hectare ingekleurde grond vertegenwoordigt.

Volgens Van Hoeck-Lamorinière zou er gestreefd moeten worden naar een verdere verbetering van de natuur in het Grenspark en is de status van een nationaal park volledig overbodig. “Dat creëert alleen maar een extra bestuurslaag die haar eigen bestaansrecht moeten bewijzen door verschillende projecten uit te voeren. De natuur heeft behoefte aan rust, niet aan geld en talloze projecten.”

Gemeente Brecht haakte als eerste af

Terug naar de gemeenten: voordat de gemeente Wuustwezel deze week de handdoek gooide, stapte Brecht vorige maand al uit de gesprekken. Schepen van de Landbouw, Frans Van Looveren (cd&v), spreekt van een chaotische werkwijze bij de opmaak van het masterplan, waarbij er veel weerstand is van private landeigenaren en landbouwers die zich niet gehoord voelen. “Ook met onze zorgen is weinig gedaan, waardoor wij besloten hebben niet meer mee aan tafel te zitten.”

“**Ook met onze zorgen is weinig gedaan, waardoor wij besloten hebben niet meer mee aan tafel te zitten. In onze gemeente is er onvoldoende draagvlak voor de plannen**

Frans Van Looveren - Schepen van de Landbouw Brecht (CD&V)

De gemeente maakt zich onder andere zorgen over haar autonomie op het gebied van natuurbeheer door het creëren van een extra bestuurslaag. “Wij zijn in Brecht goed bezig met natuurbeheer en vrezen dat er met de komst van een nationaal park het natuurbeheer alleen maar bemoeilijkt wordt waarbij wij ook een stuk van onze plaatselijke autonomie verliezen.” Volgens Van Looveren ontbreekt het draagvlak in zijn gemeente. Ook hij heeft begrip voor de zorgen van landbouwers. “Alhoewel landbouw volgens de plannen niet geïmpacteerd zou worden, blijft het Vlaams beleid streven naar aaneengesloten stukken natuur. Het ligt in de lijn der verwachtingen dat er op termijn zoekzones worden ingesteld en dat er verbindingen tussen natuurkernen wordt gemaakt die ten koste gaan van de landbouw.”

Deze zorgen gelden volgens hem ook voor kmo's, recreatie en industrie. “In het parkendecreet is momenteel opgenomen dat de status van nationaal park geen invloed heeft op de vergunningverleningen in omliggende gebieden. Maar wie zegt dat dit zo blijft? Er wordt toch een aparte status gecreëerd en wie zegt dat er later geen beperkingen zullen gelden op het gebied van afstandsregels voor geluid, gewasbeschermingsmiddelen, of ander zaken? Er zijn te veel onzekerheden. Daarom stappen wij niet mee in.”

“Ik ben tegen, maar meeste gemeenteraadsleden zijn voor”

Volgens Van Looveren willen de gemeenten van het kerngebied - Kalmthout, Stabroek en Essen - eerst de definitieve plannen afwachten voordat zij een beslissing nemen. “In de gemeenteraad zal er over de plannen en de kandidatuur gestemd worden”, vertelt Sandra Hoppenbrouwers (cd&v), schepen van Landbouw in de gemeente Kalmthout in het hart van het natuurgebied. “De meerderheid van de gemeenteraadsleden zijn voor de kandidatuur. Wij hebben een relatief kleine landbouwgemeenschap en het natuurgebied is erg belangrijk voor onze gemeente”, vertelt Hoppenbrouwers begripvol. Zelf is zij als melkveehouder – zij houdt 150 melkkoeien – wel tegen het plan. “Hoe kan ik als schepen van Landbouw iets verdedigen wat tegen de belangen van de sector indruist. Het bestuur van het Grenspark heeft bij het smeden van de plannen haar uiterste best gedaan om de impact op boeren zo klein mogelijk te houden, maar dat zegt volgens haar niets over de toekomst. Over twee jaar zitten wij misschien niet meer in het gemeentebestuur en wie zegt wat er vanuit Vlaams niveau op termijn wordt opgelegd. Dat maakt ons als landbouwers ongerust.”

“Hoe kan ik als schepen van Landbouw iets verdedigen wat tegen de belangen van de sector indruist?”

Sandra Hoppenbrouwers - schepen van Landbouw in de gemeente Kalmthout (CD&V) en melkveehouder

Hoppenbrouwers is net als de andere schepenen en private landeigenaren geen tegenstander van natuurbehoud, maar de huidige plannen, die in een onduidelijk constellatie gesmeed werden onder protest van de verschillende stakeholders, maakt een kandidatuur volgens haar niet opportuun op dit moment. “De start van het proces was al slecht. Er is een oproep gelanceerd en er is een masterplan uitgewerkt terwijl het parkendecreet nog niet is goedgekeurd.”

Draagvlak doorslaggevend

De schepen van Landbouw voelt ook in andere gemeenten de twijfel toeslaan. “Er lijkt te weinig draagvlak te zijn.” Naast de private landeigenaren bestaan er volgens haar ook twijfels bij het militaire domein in Wuustwezel en Kapellen/Brasschaat (Klein en Groot Schietveld). Defensie zou in het verleden al meermaals de wens hebben uitgesproken om niet mee ingekleurd te worden voor meer dan 1.900 hectare, maar zal zich hier later definitief over uitspreken. “Mogelijk dat deze stakeholders de komende tijd officieel kleur bekennen en het werkelijke draagvlak naar de oppervlakte komt. Als er te weinig draagvlak is, wordt het ook voor onze gemeente gemakkelijker om niet in te stemmen met de kandidatuur”, stelt Hoppenbrouwers.

Martin Groffen, voorzitter Grenspark Kalmthoutse Heide, blijft wel pal achter de plannen staan. “We hebben vanuit het Grenspark een masterplan opgesteld omdat we ervan overtuigd zijn dat een label van de Vlaamse overheid de beste garanties voor de toekomst van ons park biedt. We willen de biodiversiteit in dit uniek natuurgebied garanderen voor de toekomst van onze kinderen, kleinkinderen en vele generaties die volgen. Als we een nationaal park worden, komen er extra kansen om het gebied verder te ontwikkelen. We zetten in op onze drie troeven: natuur en stilte, (cultuur)historisch erfgoed en grenzeloze belevingen”, zegt hij.

Ook heeft de bestuurder begrip voor de bezwaren van de landbouwers en zullen er volgens hem altijd voor- en tegenstanders zijn. “De komende tijd moet uitwijzen of er genoeg draagvlak is. Als dat niet het geval is, zullen we ons niet kandidaat stellen. We zullen wel zien.”

Bron: Eigen berichtgeving

Beeld: Grenspark Kalmthoutse Heide

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17

1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our bluesky page: <https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social>

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

[Cookie instellingen aanpassen](#)

Webdesign by [Who Owns The Zebra](#)